

Kontinuum mechanika: Rugalmas alakváltozások 1

1.) Feladat

Ísmerjük az (x,y) síkban definiált $\underline{\underline{\varepsilon}}$ (síkbeli) deformációs tenzort. Adott a síkban az $\vec{r} = a \cdot (\cos \alpha, \sin \alpha)$ helyvektor.

- Határozzuk meg, hogy az $\vec{r}$ vektorú pont az $\underline{\underline{\varepsilon}}$ deformáció során milyen $\vec{r}'$ pontba megy át!
- Határozza meg az $\vec{r}$ vektor „ γ ” szögelfordulását!
- Határozza meg azokat az α irányokat, amelyeknél az $\vec{r}$ vektor nem fordul el ($\gamma=0$) csak megnyúlik. Ezeket „megnyúlási fő irányoknak” nevezi a szakirodalom.
- Határozza meg a „megnyúlási fő irányokban” történő (relatív) megnyúlásokat! (Ezek az ún. „fő megnyúlások”)
- Határozza meg, hogy az origó köré rajzolt „ a ” sugarú kör milyen görbébe transzformálódik az $\underline{\underline{\varepsilon}}$ (síkbeli) deformáció következtében?

2.) Feladat

Adott a $\underline{\underline{\sigma}}$ feszültségtenzor egy olyan (x,y,z) koordinátarendszerben, amelyben a $\underline{\underline{\sigma}}$ mátrixa diagonális $\langle \sigma_1, \sigma_2, \sigma_3 \rangle$. Tekintsük azt az egyenlő oldalú háromszöget, amelynek csúcsai a koordináta tengelyek $x=a$, $y=a$ és $z=a$ pontjaiban vannak.

- Határozza meg a megadott felület $\vec{f}_n = f_n \cdot \vec{e}_n$ felületvektorát!
- Határozza meg az $\vec{f}_n$ felületen fellépő, $\underline{\underline{\sigma}}$ feszültségből adódó $\vec{F}_n$ erőt!
- A $\langle \sigma_1, \sigma_2, \sigma_3 \rangle$ adatok ismeretében határozza meg az $\vec{F}_n / f_n$ egységnyi felületre ható erőnek a felületre merőleges (σ_n) és a felülettel párhuzamos (τ_n) komponensét!

3.) Feladat

Homogén, izotróp anyag rugalmas tulajdonságait két Lamé állandó (μ, λ) határozza meg. Ekkor a Hooke törvény a következő alakot ölti:

$$\sigma_{ij} = 2\mu\varepsilon_{ij} + \lambda\Theta_\varepsilon\delta_{ij} \quad , \text{ ahol } \Theta_\varepsilon = \varepsilon_{xx} + \varepsilon_{yy} + \varepsilon_{zz}$$

és az inverz alak:

$$\varepsilon_{ij} = 2\mu'\sigma_{ij} + \lambda'\Theta_\sigma\delta_{ij} \quad , \text{ ahol } \Theta_\sigma = \sigma_{xx} + \sigma_{yy} + \sigma_{zz}$$

Az inverz kifejezésben szereplő μ', λ' állandók az alábbiak:

$$2\mu' = \frac{1}{2\mu} \quad \lambda' = -\frac{\lambda}{2\mu(2\mu + 3\lambda)}$$

Adott (x,y,z) tengelyekre illeszkedő (a,a,b) oldalú négyzetes hasáb. A hasábot a „ z ” irányban meghúzzuk, amit a $\underline{\underline{\sigma}}$ feszültség tenzorral adunk meg. A $\underline{\underline{\sigma}}$ mátrixa (a megadott koordináta rendszerben) olyan, hogy $\sigma_{zz} = \sigma_0$ állandó és a többi eleme zérus.

- a.) A (σ_0, μ, λ) adatok ismeretében határozza meg a deformációs tenzor ε_{ij} mátrixát!
- b.) A (μ, λ) Lamé állandók ismeretében határozza meg a $\nu = -\frac{\varepsilon_{xx}}{\varepsilon_{zz}}$ kifejezéssel megadott ún. „haránt összehúzódást”! (A ν -t nevezik „Poisson számnak” is.)
- c.) Mutassa meg, hogy $\nu < 1/2$!
- d.) Az „E” Young modulus definíciója alapján fejezze ki az E-t a (μ, λ) Lamé állandókkal!

4.) Feladat

Adott az (x, y, z) koordináta tengelyekre illeszkedő „a” oldalú kocka. A kocka anyagának rugalmas tulajdonságait a μ, λ Lamé állandók jellemzik. A kocka egyszerű, homogén nyírási deformációt szenved. Azaz az $\underline{\underline{\varepsilon}}$ deformációs tenzor olyan, hogy $\varepsilon_{xy} = \tau_0$ és a többi elem zérus.

- a.) Határozza meg a σ_{ij} feszültség tenzort!
- b.) Határozza meg az „x=a” lapon fellépő erőt!
- c.) Tekintse a kockának azt az oldalát, amelyik a deformálatlan állapotban az „x,z” koordináta síkra illeszkedik. Határozza meg, hogy a megadott deformáció során ez az oldal mekkora γ szöggel hajlik el az „x,z” koordináta síktól!
- d.) Adja meg a szóban forgó elhajlott sík $\vec{e}_n$ normális (az oldalra merőleges) egységvektorát!
- e.) Határozza meg az elhajlott oldalon ébredő feszültséget!

5.) Feladat

Hengeres rúd homogén (egyszerű) csavarása. (NEM JUTOTT RÁ IDŐ!!)